

Innst. 273 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 61 S (2011–2012)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 121/2011 av 21. oktober 2011 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2008/50/EF av 21. mai 2008 om luftkvaliteten og renere luft for Europa (luftkvalitetsdirektivet)

Til Stortinget

Sammendrag

Utenriksdepartementet viser i proposisjonen til at EØS-komiteen 21. oktober 2011 vedtok å endre vedlegg XX (Miljø) til EØS-avtalen til å omfatte europa-parlaments- og rådsforordning (EF) nr. 50/2008 av 21. mai 2008 om luftkvalitet og renere luft for Europa. Direktivet er en oppfølging av forslag til tematisk strategi for luftforurensning, og er en del av «Clean Air for Europe» (CAFE-programmet).

Det nye direktivet slår sammen rammedirektivet for luftkvalitet 96/62/EF og datterdirektivene 1999/30/EF, 2000/69/EF, 2002/3/EC, samt rådsbeslutning 97/101/EF (jf. EØS-komitebeslutning nr. 76/1998, nr. 138/2001, nr. 97/2001, nr. 175/2002 og nr. 97/1998). Disse regulerer stoffene svoveldioksid (SO₂), nitrogenoksid (NO), nitrogendioksid (NO₂), partikler (PM₁₀ og PM_{2,5}), bly, benzen, karbonmonoksid (CO) og bakkenær ozon samt bestemmelser om utveksling av informasjon. Hjemmelen for direktivet er EF-traktatens artikkel 175. Det nye direktivet innebærer en forenkling av EUs eksisterende bestemmelser for lokal luftkvalitet, først og fremst gjennom en sammenslåing og revisjon av de nevnte direktivene.

Direktivets formål er å definere og fastsette mål for luftkvaliteten med henblikk på å unngå, forhindre eller begrense skadelige virkninger på menneskers

helse og på miljøet som helhet. Man ønsker å bevare luftkvaliteten der den er god, og forbedre den der den er dårlig. Opplysninger om luftkvaliteten skal bidra til å bekjempe luftforurensningen og overvåke lang-siktige tendenser og forbedringer som er resultat av tiltakene som gjøres. Det er et mål at medlemsstatene skal ha felles metoder og kriterier for måling og et ønske om å fremme samarbeid mellom statene.

I dette nye direktivet innføres det krav til PM_{2,5} som er små partikler. Det var tidligere kun krav til større partikler (PM₁₀). Det innføres også overvåkingskrav av PM_{2,5}, som bl.a. innebærer kostnader til opprettelse av målestasjoner.

Direktivet stiller krav om utarbeidelse av kortsiktige handlingsplaner når det er risiko for at én eller flere alarmterskler for ulike stoffer overskrides. Ved fare for overskridelser av grenseverdier eller målsetningsverdier, kan landene selv velge om de ønsker å utarbeide slike planer. Dette gjelder imidlertid ikke for NO₂ og SO₂ hvor det må utarbeides en handlingsplan ved risiko for overskridelse av terskelverdier. For øvrig inneholder direktivet krav til at oppdatert informasjon om luftkvalitet og tiltaksutredninger skal være tilgjengelig for publikum.

Departementet viser til at beslutningen vil medføre økonomiske forpliktelser i fremtidige år, og at Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning derfor er nødvendig i samsvar med Grunnloven § 26 annet ledd.

Klima- og forurensningsdirektoratet vil få kostnader knyttet til opprettelse av målestasjoner (rurale) for overvåking av bakgrunnsnivåer av PM_{2,5}. Kostnadene knyttet til etablering av to nye målestasjoner anslås til rundt 2,4 mill. kroner per år, og vil bli dekket over Miljøverndepartementets løpende budsjett.

Det er etablert to nye målestasjoner for målinger av PM_{2,5} for bybakgrunnskonsentrasjoner i Oslo og

Trondheim. Driftskostnader for disse vil utgjøre ca. 1,6 mill. kroner årlig, og vil dekkes over kommunenes budsjetter.

Innføring av krav og mål for PM_{2,5} i perioden 2010–2020 vil for Norges del ikke medføre ytterligere reduksjon av partikkelkonsentrasjonene, og vil derfor ikke ha direkte helsemessige virkninger. Kunnskapsnivået knyttet til svevestøv og dets innhold vil bli bedret gjennom etablering av et mer omfattende overvåkningssystem. Dette vil gi bedre informasjon om forurensningssituasjonen og større mulighet til å vurdere målrettede tiltak enn tidligere.

Dersom kommunene velger å søke om å utsette grenseverdien for NO₂, kan dette føre til at nivåene vil gå noe langsommere ned. Dette kan i så fall gi noe negativ helseeffekt.

Innlemmelsen av luftkvalitetsdirektivet i EØS-avtalen gjør det ikke nødvendig å endre lover eller forskrifter.

Beslutningen i EØS-komiteen og direktiv 2008/50/EF i uoffisiell norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Eirin Sund, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og fung. leder Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Egeland, fra Senterpartiet, Knut M. Olsen, og fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, viser til at det i proposisjonen foreslås at Norge slutter seg til direktiv 2008/50/EF av 21. mai 2008 om luftkvaliteten og renere luft for Europa. Komiteen deler regjeringens vurdering. Komiteen mener direktivet er positivt fordi det bidrar til å styrke målingene av luftkvalitet i Norge, og styrker forutsetningene for å forbedre luftkvaliteten generelt og i storbyene spesielt.

Komiteen har merket seg at implementering i norsk lov medfører at Miljøverndepartementet må finansiere og sette ut nye målestasjoner, og at dette vil dekkes over departementets løpende budsjetter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstre-

parti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til brev fra statsråd Solhjell til Stortinget datert 29. mars 2012, som gir svar på hvorfor det har tatt lang tid før proposisjonen om innlemmelse av luftkvalitetsdirektivet ble lagt fram for Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil påpeke at det har tatt svært lang tid å implementere luftkvalitetsdirektivet i norsk lov. Det fremgår ikke av proposisjonen hvorfor dette er tilfellet. Direktivet ble vedtatt i EU i 2008, og blir først behandlet i Stortinget nesten fire år senere. Disse medlemmer mener det er grunn til å kritisere regjeringen for treg saksbehandling i det som fremstår som en lite kontroversiell sak med åpenbare positive konsekvenser for norske borgere og det norske samfunnet.

Disse medlemmer viser til NOU 2012:2 «Utenfor og innenfor – Norges avtaler med EU», der det er pekt på at det er store forsinkelser i Norges implementering av EU-direktiver og andre rettsakter fra EU. På miljøområdet har det i snitt tatt 641 dager – nesten to år – å innlemme rettsakter fra EU i norsk lovgivning. Disse medlemmer vil påpeke at det i de fleste tilfeller ikke foreligger gode grunner for så lang forsinkelse. Disse medlemmer vil videre understreke at det er til Norges fordel å innlemme nye rettsakter fra EU så raskt som mulig for å sikre like rettigheter og vilkår for Norge og norske aktører i det indre markedet i Europa.

Komiteen har for øvrig ingen innsigelser til innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2008/50/EF av 21. mai 2008 om luftkvaliteten og renere luft for Europa (luftkvalitetsdirektivet) og slutter seg til forslaget i proposisjonen om at direktivet innlemmes i norsk lovgivning.

Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Utenriks- og forsvarskomiteen viser til energi- og miljøkomiteens utkast til innstilling datert 26. april 2012 og til de respektive partiers merknader vedrørende Prop. 61 S (2011–2012).

Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer slutter seg til energi- og miljøkomiteens utkast til innstilling til Prop. 61 S (2011–2012), og har ingen ytterligere merknader.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 121/2011 av 21. oktober 2011 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2008/50/EF av 21. mai 2008 om luftkvaliteten og renere luft for Europa (luftkvalitetsdirektivet).

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 3. mai 2012

Siri A. Meling

fung. leder

Nikolai Astrup

ordfører

